

sekiro, krampom, lopato in z najbolj potrebnim orodjem.

Doslej najbogatejše najdišče srebra je bil takozvani »Comstock Lode«, ki ima čudno preteklost.

V oni dobi, ko je podžigalo ljudi zlato v Kaliforniji, sta poskusila dva iskalka zlata svojo srečo v severnoameriški državi Virginiji. Zasigurala sta si ozemlje, na katerem sta začela kopati. Ko sta izmetala jarek, sta zadela na črnkasto tvarino, ki je počivala komaj dober meter pod površino. Tvarino sta izprala, pokazalo se je, da je belosiva kovina. Ker pa sigurno najdeno ni bilo zlato, sta bila razočarana. Tudi po nadaljnjem prekopavanju zemlje nista zadela na zlato, sta pač prodala ozemlje za malenkostno svoto. V naslednjih 30 letih so dvignili iz te zemlje za 1.25 milijarde srebra. Razven tega so še izkopali zlata za 250 milijonov dolarjev. Ta omenjeni »Comstock Lode« je v Združenih državah Severne Amerike najbogatejše srebrno najdišče. Oba prvotna najditelja sta bila vsa obupana, ko sta zvedela pozneje za bogastvo in sta poskušala na vse načine, da bi otela zase vsaj nekaj od milijardnega dobička. Sodišče pa je zavrnilo vse njune zahteve in prošnje, umrla sta v največji revščini.

Enako dragoceno srebrno najdišče leži v Ontario v Kanadi. Tamošnja ruda vsebuje toliko čistega srebra, da se lahko računa 100 kg srebra iz ene tone rude.

Razne druge srebrne jame so odkrili čisto slučajno Indijanci.

Da so danes srebrna in zlata najdišča oblegana od množic, temu je kriva brezposelnost, pod katero naravnost ječi Amerika.

Večina brezposelnih ne prejema nobene podpore in na en način se morajo ti reveži prebiti skozi življenje. Podajajo se v stare zlate pokrajine, ki so že davno opuščene, ker se pridobivanje zlata iz rude ni več izplačalo. Danes so ljudje zadovoljni, ako izsilijo le par zlatih zrn iz cele tone rude. Povsod so

nastale majhne jamice. Ob rekah je vse polno brezposelnih, ki izpirajo iz blata zlati prah. Je to težavno, lrdó delo in vsak se trudi z nadčloveškimi naporji, da bi ga izvedel kolikor mogoče praktično in dobičkanosno.

DRUŠTVENE VESTI

Št. Ilj v Slov. goricah. Katoliško prosvetno društvo v Št. Ilju ponovi na Marijin praznik dne 8. decembra ob treh popoldne v Slovenskem domu lepo igro v treh dejanjih »Pri kapelici«. Po igri nastopi sv. Miklavž. Darila se sprejemajo na Marijin praznik dopoldne ter popoldne v prostorih Slovenskega doma. Vsi vljudno vabljeni. — Odbor.

Jarenina. Tukajšnje Katoliško prosvetno društvo priredi na praznik dne 8. decembra, popoldne ob treh v društvenih prostorih proslavo v spomin Slomškovke 70letnice.

Kamnica. Kamniška mladina, organizirana v fantovskem odseku in dekliškem krožku, proslavi na lep in pristrčen način praznik Brezmadežne v četrtek dne 8. decembra, ob 3. uri popoldne v društveni dvorani. Na sporedu so pesmi, deklamacije, govori in krasna igra: »Kjer ljubezen, tam Bog«. Tudi dekleta se postavijo z lepo igro. Pridite v obilnem številu. Vstopnine ni nobene.

Proslava Brezmadežne v Ptuj, oo. minoriti, sv. Peter in Pavel. Naša mladina se pripravljala na svoj najlepši praznik, na praznik Brezmadežne, z devetdnevnic; vsaki dan je ob ¼ šestih zjutraj marijanski govor, nato pa sv. maša. Na sam praznik dne 8. decembra bo ob ¼ desetih sklepni govor, nato slovesna sveta maša in skupno sv. obhajilo kongregacije. — Popoldan istega dne pa je sprejem novih članic v Marijino družbo. — V nedeljo nato dne 11. decembra pa bo marijanska proslava v mestnem gledališču.

Šmarje pri Jelšah. Naše Prosvetno društvo nam bo za božične praznike vprizorilo prav krasno in ganljivo igro »Svet večer živega mrtveca«, na katero že zdaj vabimo vse prijatelje in znance, posebno še one moške in že-

Planinka čaj

Bahovec hvalijo nervozne osebe, katerim je urejena stolica predpogoj za zdravje živcev.

Zavitek Din 20.— v apotekah. 841

ne, ki jim je kruta svetovna vojna zagrenila življenje. Vsa igra se vrši na sveti večer, 10 let po svetovni vojni.

St. Janž pri Velenju. Na praznik Brezmadežne dne 8. decembra ima Marijina družina svojo akademijo, na Štefanovo pa vprizori prelepo igro »Goslarica naše ljube Gospe«. — Dne 18. decembra ima sadjarska podružnica svoj tretji občni zbor.

Petrovče. Dekliška Marijina družba priredi v četrtek dne 8. decembra, na praznik Brezmadežne, ob treh popoldne v Jelovškovi dvorani Slomškovko proslavo. Na sporedu so deklamacije, petje, žive slike in dve igri. Vabimo k obilni udeležbi!

Pišce. V nedeljo dne 11. decembra, popoldne po večernicah bo priredilo Katoliško prosvetno društvo 15letnico Krekove smrti z otvoritvijo lastne dvorane.

Slivnica pri Celju. Tudi mi se moramo enkrat oglasiti iz našega kraja. Tukaj imamo sedaj izobraževalno pevsko društvo. Res so slabi časi, ker nam kriza dolgočasi naše dneve, pa vendar ob nedeljah in praznikih se pa še le razveseli naše srce, ker nam naši pevci in pevke tako lepo in ganljivo zapojejo na koru v farni cerkvi in pri podružnici sv. Urbana. Vsem pevcem in pevkam vsa hvala in vsa čast. Le tako naprej!

Franc Gomilšek 60letnik.

Začetnik velikega slovenskega mladinskega gibanja na slovenskem Štajerskem, sedanjí dekan dekanije Sv. Lenart, duhovni svetnik in župnik pri Sv. Benediktu v Slov. goricah Franc Sal. Gomilšek obhaja prihodnjo sredo, dne 14. decembra 60letnico svojega rojstva.

Steklen nebotičnik.

Znani stavbenik Le Corbusier je zgradil za ruski komisariat za svetlobno industrijo v Moskvi nebotičnik iz posebne vrste stekla. Steklo je takšne kakovosti, da razpršuje solnčne žarke, kar povzroča, da ne trpe stanovalci zgradbe poleti nobene vročine. Namesto steklenih stopnic ima Corbusierova palača dvigala.

V copatah krog sveta.

Dne 25. marca 1927. se je odpravil Danec Peter Nansen iz Kodanja v copatah na pot okrog sveta. Po 7 letih je priromal v Nancy v Franciji in je seveda še vedno v copatah. Ta vztrajni popotnik je

Bridka zgodba skopuha.

(Dalje.)

»5000 rupij! Že zopet 5000 rupij! Haha! Mohamed bo ubožal, pa niti opazi ne! Kak osel je ta le Mohamed! Še par dni, imeli bomo celo njegovo premoženje!«

Rama vse sliši in se razjezi. Zagrabi ga nestrpno, že komaj čaka, da bi iztrgal zlobnežem bogati plen.

Prikrevsala je po temi ženska in vprašala:

»Ali sta na varnem, mali podgani? Sta li bila mirna? Sta pozabila na pobeg?«

Pogledala je na mokre lise na steni proti oknu.

»Tukaj imata riž!«

V noči je hotel Rama odstraniti še zadnjo kamenje in poskusiti svobodo. Sproženi kameni pa so glasno zaropotali proti vratom. Šefkija je zbežal s svetiljko iz svoje sobe in se vrnil s častitljivim starcem.

11

Sita se je stisnila k bratu, je zrla na dvorišče in šepetala:

»Ta je svetnik, ki je ogoljufal kačjega zgovornika.«

»Je-li je vse pri deci v redu?« je vprašal tuj glas.

»Da, Sahib«, se je glasil Šefkijev odgovor.

Stopnice na hodnik so ječale pod težkimi koraki.

Rama in Sita sta smuknila skozi odprtino v sobo, legla in se delala, kakor bi trdno spala. — Nekdo je posvetil po sobi; neznanec je vprašal:

»Bedita, otroka?«

Nobeden se ni ganil.

Pobeg Rame.

Po dogovorjenih štirih urah je stopil modri iz čumnate nazaj na verando. Zgledal je utrujen in zaspan, smehljaj pa se je Mohamedu prijazno in zaupljivo.

Slednjič je prišla tudi vrsta nanj. Oborožil se je z uro, se poslovil molče od prijateljev, ki so mu voščili z roko vse dobro, zamenjal je prid-

Jubilant je bil rojen dne 14. dec. 1872 v Krčevini pri Ptujju št. 13, župnija Sv. Petra in Pavla v Ptujju. Oče mu je bil Valentin, mati pa Ana rojena Krapša, doma od Vurberga. Starši so imeli malo posestvo pet oralov. Osnovno šolo je nadarjeni in živahni Franček obiskoval 4 leta v Ptujju in nato 4 leta ptujsko nižjo gimnazijo. Višjo gimnazijo je dovršil Gomilšek v Gradcu. Ker so bili starši revni, je hodil dijak Gomilšek mnogokrat peš v Gradec. Ker mu od doma niso mogli dajati dovolj sredstev za študiranje, si je podjetni Gomilšek naprosil hrano po raznih zavodih ter dobrih družinah in je dobival pri pekih kruh, da je lahko končal študij. Že kot mlad fant je hodil po primicijah in tam navdušeno govoril za slovensko in krščansko stvar. Ljudje so ga z veseljem poslušali in so pravili: »Iz tega fanta še bo nekaj!« Med počitnicami je mnogo potoval po celi Sloveniji, posebno po Prekmurju. Maturiral je v Gradcu leta 1892 ter je dobil radi svoje pridnosti kot darilo veliko medaljo. Istega leta je stopil v Mariboru v bogoslovje. V II. letniku bogoslovja je hudo zbolel na revmatizmu, a njegova narava in krepka volja ter solidno življenje sta premagali bolezen. Novo mašo je pel dne 23. avgusta 1896. Služboval je kot kaplan v Šmartnem pri Šaleku, Jarenini, pri Sv. Barbari v Slov. gor., pri Sv. Benediktu ter pri Sv. Barbari v Halozah. Dne 1. maja 1907 je dobil župnijo Sv. Peter na Medvedovem selu, kjer je ostal do 1. maja 1919, ko je postal župnik pri Sv. Benediktu v Slov. gor. Radi velikih zaslug v cerkvenem oziru je bil imenovan dne 31. avgusta 1927 za duhovnega svetnika. Od kralja je dobil za svoje neumorno delo za narod red Sv. Save IV. reda. Letos dne 1. septembra pa je bil imenovan za dekana lepe dekanije Sv. Lenart v Slov. goricah.

Gomilšek je bilo celo svoje življenje navdušen Slovenec z dušo in telesom. Za svobodo in samostojnost Slovenije je deloval neumorno in požrtvovalno. Posebno velike so njegove zasluge glede organizacije slovenske mladine na bivšem Slovenskem Štajerskem. Ko je prišel leta 1897 v Jarenino za kaplana, je zbiral okrog sebe razborite slovenske mladeniče iz celih Slovenskih goric ter jih šolal za poznejše narodne delavce in voditelje. Ustanavljal je mladinske in dekliške zveze, prosvetna in

cerkvena društva, orlovske odseke in številne gospodarske organizacije. Širil je z neprimerne agilnostjo »Slovenskega gospodarja« ter druge krščanske liste ter pošlene slovenske knjige med naš narod, posebno na meji. Kot slovit in priljubljen govornik v cerkvi in izven cerkve, je Gomilšek pomagal, da se je naš narod, posebno v Slovenskih goricah, otreseel verske mlačnosti in nemškutarstva. Gomilškov zasluga za štajerske Slovence so tako velike, da ga po vsej pravici lahko imenujemo štajerskega Kreka.

»Slovenski gospodar« je Gomilšku velike hvale dolžan, ker je bil Gomilšek tisti, ki ni širil ta list samo do zadnje hiše, ampak je stalno dopisoval in mu poročal zanimive novice, pisal članke in skrbel za njegovo priljubljenost med ljudstvom.

Dasiravno 60letnik, vendar je še Gomilšek mladeniško čil, živahen, delaven in bi rekli: neizčrpan.

»Slovenski gospodar« z vsemi njegovimi prijatelji in številnimi sodrujki kliče k njegovemu jubileju: Se na mnoga leta! F. Z.

Grehova vas-Silvница. Hud udarec je zadel občespoštovano in priljubljeno Divjakovo hišo v Orehovi vasi. Dne 13. m. m. se je najmlajša in najljubša hčerka Katica nenadoma po kratki bolezni preselila v boljše življenje. Dasi šele 17 let stara, je vendar bila bolehn materi desna roka. Velika udeležba pri pogrebu od blizu in daleč je dokaz, kako je vedno veselo in pridno Katico vse ljubilo in spoštovalo in ni čudno, da se ubogi starši ne morejo nad njeno izgubo utolažiti. Njena zadnja pot je bila bolj podobna slavnostnemu sprevedu kot pogrebu. Zadnje jesensko cvetje je krasilo voz s krsto in dekleta Marijine družbe, katere vzorna članica je bila, so jo spremljale s celo vrsto vencev in šopkov cvetja. Tako razkošno ovenčana ne gre k poroki niti knežja nevesta kakor je šla Katica na večno ženitnico k svojemu nebeškemu ženinu, ki si je njo izbral v cvetu mladosti. Naj hudo po-

trte starše, sestro in brate Bog tolaži, Katici pa naj sveti večna luč!

Sv. Martin pri Vurbergu. Bridko nas je zadel žalostna novica, da je v mariborski bolnici zaspala v Gospodu Katica Pavlin, rojena Knehtl, iz Ciglenc. Rajna se je kot mladenka nešteto krat pokazala na našem odru v težkih vlogah, katere je vedno izvrstno rešila. Rada je veliko čitala ter je bila lepo izobražena. Stvarnik jo je že v 31. letu starosti poklical k sebi. Počivaj v miru, naj ti bo pobreška zemljica lahka! Preostalim naše iskreno sožalje!

Sv. Barbara v Slov. gor. Komaj je bil novi občinski zakon predložen narodni skupščini, že so začeli nekateri naši politiki snovati novo veliko občino in sebe določati za kandidate. Mi pa pravimo, da kandidate še imamo čas izbirati, a izbrati hočemo može dela. Glede obsega velike občine pa smo tega mnenja kot naši občinski odbori, da se združijo občine Korena, Jablanec, Žikarce in Zimica v občino Sv. Barbara, sedež občine naj bo pri cerkvi, kjer ima občina že začasno velike predpogoje glede uradnih prostorov. Nova občina bi štela čez 2000 prebivalcev, seveda zakon je zakon in temu se je treba ukloniti. Upamo, da bodo naši občinski odbori stali na pravem stališču ter sklepali tako, da bo našemu ljudstvu v prid!

Sv. Barbara v Slov. goricah. Tukaj smo v zadnjem času imeli več porok, med katerimi je bila tudi poroka naših vrlih članov tukaj katoliških organizacij: Krajnc Ignac, posestnik, in Ivanka Pen, hči cerkvenega ključarja iz Jablanca, sta se poročila. Ženin se je velikokrat udeleževal na našem odru, nevesta pa je bila pridna članica Marijine družbe. Daj jima Bog obilno blagoslova! Prepričani smo, da bosta ostala našim organizacijam vedno naklonjena. — V Spodnji Koreni je umrla Krajnc Barbara ali Barba Kajzer. Na njeni sedmini se je nabralo 64 Din za afrikanske misijone. — Težko in slabo je za našo župnijo, da se je zgodil že drugi uboj. V Žikarcih je ustrelil v trebuh Franc Škofič Karola Škofiča, kateri je po dveh urah umrl. Imenovana si nista bila v sorodu, pač pa sta imela med seboj staro sovraštvo. Letošnje leto sta se dva moža obesila, druga dva so ubili, eden pa se

garja, ki je mešal sanjavo in počasi po velikem čeburu.

Položil je uro pred se na tla, vzel iz rok že trudnega pridigarja drog in se podal na delo. Pridigar mu je namignil k »najboljšemu uspehu« in se odstranil. Ura je kazala 8, njegova naloga je bila, mešati do polnoči.

Skraja se je lotil posla z naglim dreganjem in premetavanjem, kmalu pa je uvidel, da mora štediti z močmi. Koncem prve pol ure se je že sukal počasneje in je moral roki zamenjati. Da, zagrešil je veliko napako in pričel šteti. Dognal je z vzdihljajem, da je minila komaj osminka odločenega mu delovnega časa.

Eno uro se je trudil. Po rokah je čutil gomažečo utrujenost, roke so ga začele boleti. Stisnil je zobe in mešal naprej. Nikakor ni smel ogroziti poskusa.

Ko je oznanil zvon po mestu 10. uro, se je počutil medlega in bolnega. Z zadnjimi silami je še brodil po čeburu. Prenehal ni. Neprestano so mu zvenele po ušesih besede modrega:

»Ako prekiš mešanje le za trenutek, je čarovnija ubita.«

Ura je oznanila 11. Bil je že slab, bal se je, da se vsak trenutek zgrudi; delo prekiniti, tega se je ustrašil. Ura, trenutek zamene, se je vedno bolj bližal. Zahvala Allahu! Prihodnjič bo mešal le dve uri!

Polnoč se ni hotela pomakniti bliže! Gledal je hrepeneče na uro, koje kazalci so ga strašili pri medli luči. Kazalci so bili kakor pribiti! Skoraj bi bil delo prekinil, da pogleda, če ura sploh gre. Pravočasno se je še zavedel, in ko je posluhnil, je ugotovil enakomerno tiktakanje ure.

Celo telo se mu je treslo. Glava je bila težka. Bilo mu je, kakor bi mu bil ovil glavo z železnim obročem in ga neprestano privijal. Siromak je bil, pa vzdržal je kot junak.

Iz mestnih stolpov so odmevali po mestu dvanajsteri odrešilni udarci. Čutil jih je s celim telesom in jih štel. Vzdihljaj olajšave mu je dvignil prsa:

Ura osvoboditve je napočila!

na svojem 7letnem potovanju porabil doslej že 36 parov copat, raztrgal 14 oblek in izrabil 17 palic. V vseh 7 letih pa ni imel niti enkrat klobuka ali čepice na glavi.

Letoči morski pes.

Tako se imenuje novo moderno bombno letalo, ki je dobilo to ime radi svoje čudne oblike. Letalo je namreč enokrovnik, ki ima izredno dolga krila. Vse je pa tako zgrajeno, da se čim manj upira zraku. Prav radi tega ima letalo tako čudno obliko. Kakor poročajo listi, bo letalo prav dobro služilo današnjim »modernejšim razorožitvijo«. Letalo je namreč bombno letalo.